

Jaarverslag en jaarrekening

2017

8 juni 2018

Inhoud

Bestuursverslag 2017

Voorwoord	3
Herpositionering Fonds verstandelijk gehandicapten en het Revalidatiefonds	4
Missie van Revalidatiefonds en Fonds verstandelijk gehandicapten	4
Inkomsten	5
Financiën	5
Beleggingsbeleid	6
Relaties en samenwerkingen	6
Fondsenwerving	7
VriendenLoterij	7
SupportActie	7
De Nederlandse Loterijen	7
Huismailprogramma	7
KnoopGala	8
Evenementen	8
Overigen fondsenwerving	9
Collecte	9
Nalatenschappen	10
Vermogensfondsen/bestemmingsfondsen	10
Bestedingen	10
Communicatie	11
Klachtenprocedure	11
Toekomstparagraaf	12
Stip aan de horizon	13
Bestuur en governance	15
Verslag Raad van Toezicht	15
Kansen (als onderdeel van de risico-analyse)	18
Bijlage namen en functies raden en commissies	20

Bestuursverslag

Voorwoord

Na zowel kwantitatief als kwalitatief onderzoek, gesprekken met ervaringsdeskundigen, mensen uit 'het veld' en aanvragers, zijn we tot de conclusie gekomen dat het huidige bestedingenbeleid van beide fondsen niet meer aansluit bij wat de doelgroepen van Fonds verstandelijk gehandicapten en het Revalidatiefonds nodig hebben om écht mee te kunnen doen in de maatschappij. Het afgelopen jaar hebben we dan ook belangrijke beslissingen gemaakt met ten aanzien van Fonds verstandelijk gehandicapten en het Revalidatiefonds.

In het voorjaar van 2018 zullen wij een verregaande samenwerking tussen Fonds verstandelijk gehandicapten en het Revalidatiefonds bekend gaan maken bij onze donateurs, stakeholders en het Nederlands publiek. Onze nieuwe naam is HandicapNL (statutaire naam HandicapNederland, merknaam HandicapNL).

Maar ook al heeft het zorgvuldig inkleden van deze samenwerking veel tijd gekost, ook de reguliere werkzaamheden hielden hun prioriteit.

Voor 2017 zijn daarnaast de volgende doelstellingen geformuleerd:

<i>Kwantitatief</i>	doelstelling	werkelijkheid
• Kosten% eigen fondsenwerving	20,8%	17,6%
• % besteed aan doel t.o.v. baten	82,0%	76,0%
• % besteed aan doel t.o.v. lasten	72,5%	70,8%
• Kosten% beheer en administratie	8,2%	9,6%

Kwalitatief:

- Het ontwikkelen en uitwerken van een heldere strategie.
- Verdere ontwikkeling van het donateursmanagementsysteem en de bestedingsmodule.
- Reorganisatie van de collecte organisatie en het opstarten van de samenwerking met fonds gehandicapten sport.
- Vervangen van de IT infrastructuur.

En last but not least: tevreden en gemotiveerde medewerkers met de juiste competenties en actuele kennis over hun vakgebied en de doelgroep waar we voor werken.

Herpositionering Fonds verstandelijk gehandicapten en het Revalidatiefonds

Sinds 2011 profileren de oorspronkelijke fusiepartners (de 2 fondsen) zich in de samenleving onder de oorspronkelijke namen. We zijn trots op waar we nu staan en wat we met meer dan 100 jaar gezamenlijke ervaring bereikt hebben, om dit succes verder uit te bouwen denken wij dat de manier waarop beide fondsen zijn ingericht om inkomsten te verwerven en projecten te financieren, en bovenal hoe we onze doelgroepen het best vooruit kunnen helpen, vernieuwing vraagt. Hiermee willen wij nog beter aansluiten op de manier waarop de moderne donateur wil geven. Om bij de tijd te blijven en in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen en de concurrentie met veel nieuwkomers aan te kunnen is het heel belangrijk een samenhangend en onderscheidend profiel te hebben.

De huidige doelstellingen van de fondsen sluiten daarnaast niet meer optimaal aan bij de belangrijkste problemen die moeten worden opgelost voor onze doelgroepen. We werken hard aan een heldere focus en streven een aantoonbare impact voor de doelgroep na. Daarvoor wordt opnieuw gekeken naar de doelgroep, de visie, de missie en de doelstellingen.

We hebben ons in 2017 opnieuw georiënteerd op onze positie. Welke mensen helpen we en hoe richten we onze fondsenwerving in? Doel van deze verkenning was om te komen tot een onderbouwde strategie en onderliggende visie en missie met een heldere éénduidige focus, profilering en doelstelling. In 2017 hebben we deze ambitie verkend, uitgewerkt en onderbouwd.

Missie van Revalidatiefonds en Fonds verstandelijk gehandicapten

Mensen met een handicap doen gelijkwaardig, op een hen passende wijze, mee in de samenleving.

Fonds verstandelijk gehandicapten wil dat mensen met een verstandelijke beperking een volwaardig leven kunnen leiden, waarin zij hun talenten kunnen inzetten en ontwikkelen en op een hen passende manier kunnen participeren in de samenleving. De projecten die wij steunen, variëren van activiteiten die het leven verrijken tot initiatieven die de maatschappelijke participatie van mensen met een verstandelijke beperking bevorderen, bijvoorbeeld op het terrein van arbeid.

Pay-off: Vergroot hun wereld

Het Revalidatiefonds wil een samenleving waarin mensen met een lichamelijke beperking volwaardig kunnen participeren en een zo zelfstandig mogelijk leven leiden. De projecten die wij steunen gaan over maatschappelijke participatie en revalidatie.

Pay-off: Laat een handicap geen beperking zijn

Inkomsten

De fondsen financieren hun activiteiten door middel van het werven en beheren van gelden.

De inkomsten komen uit:

- Giften en schenkingen (o.a. via direct mail en collecte)
- Legaten en nalatenschappen
- Bijdragen van goede doelen loterijen (VriendenLoterij, De Lotto en SupportActie)
- Vermogensfondsen
- Beleggingen

Voor Fonds verstandelijk gehandicapten is de jaarlijkse collecte in de laatste week van september een belangrijke bron van inkomsten.

Financiën

Algemene financiën

In 2017 waren de baten bijna € 700.000 hoger dan gebudgetteerd. Voor een belangrijk deel (ruim € 550.000) is dit te danken aan de loterijen en de bijdrage van vermogensfondsen (ruim € 200.000). De collecte en de opbrengsten van het gala van eind 2016 en de andere evenementen vielen tegen, de inkomsten uit nalatenschappen en de beleggingsinkomsten waren iets hoger dan begroot.

De lasten waren bijna € 450.000 hoger dan begroot. Voor een belangrijk deel wordt deze overschrijding veroorzaakt doordat er meer is besteed aan de doelstelling (ruim € 200.000), extra loten zijn gekocht van de VriendenLoterij (bijna €200.000), de reorganisatie van de collectie organisatie en de externe ondersteuning bij het opstellen en uitwerken van de nieuwe strategie.

Begin 2016 heeft HandicapNL besloten om haar reserves te verminderen en is in de begroting rekening gehouden dat de lasten ruim € 650.000 hoger zijn dan de baten. In het verslagjaar heeft het verschil uiteindelijk € 675.000 bedragen. Een belangrijk deel van dit verschil (bijna € 255.000) komt ten laste van de bestemmingsfonds Revalidatie na hersenletsel. Het resterende gedeelte van het verschil wordt in mindering gebracht op de bestemmingsreserve (bijna € 380.000) en de herwaarderingsreserve effecten (ruim € 40.000).

Het beleid van de beide fondsen is om alle ontvangen gelden, na aftrek van organisatiekosten, rechtstreeks te gebruiken voor de ondersteuning van projecten. Daarnaast houdt HandicapNL conform de richtlijnen van Goede Doelen Nederland een continuïteitsreserve tussen de 50% en 100% van de jaarlijkse bureaunkosten. De omvang van deze reserve is per eind 2017 61% (2016: 70%).

Beleggingsbeleid

HandicapNL heeft een beleggingsstatuut, waarin de beleggingsdoelstelling en het beleggingsbeleid wordt verwoord. Het beleid is gericht op beleggingen voor de lange termijn (5 jaar en langer), de asset allocatie is defensief. Op basis van dit beleggingsstatuut wordt door de externe dienstverlener Triodos Bank inhoud gegeven aan het beheer van beschikbare gelden. Per kwartaal wordt een

vermogensrapportage verstrekt. Er is in 2017 belegd binnen de afgesproken bandbreedtes en conform de afspraak, waaronder de duurzaamheidscriteria.

Relaties en samenwerking

De fondsen onderhouden contacten met verschillende landelijk, provinciale en regionale organisaties van e/of voor mensen met een handicap.. Naast en door onze relatie 'fonds-aanvrager', hebben we veldpartijen betrokken bij de bezinning op onze beleidskoers voor de komende jaren, Het Revalidatiefonds heeft met Revalidatie Nederland meegedacht over de toekomstscenario's in de gespecialiseerde revalidatiezorg. Met ZonMw, PGOsupport en Patiëntenfederatie is meegedacht over het beter betrekken van het patiëntperspectief bij wetenschappelijk onderzoek. Onze beide fondsen nemen deel aan de Samenwerkende Gezondheidsfondsen (SGF) en waren daar betrokken bij ontwikkelingen rond samenwerking tussen private en publieke sector, en bij het vormgeven van de ambities t.a.v. een Gezonde Generatie in 2030. Het Revalidatiefonds werkte samen met Ieder(in) bij het opzetten van een petitie voor de Tweede-Kamercommissie van VWS over de dringende noodzaak van toegankelijkheid van gebouwen en voorzieningen.

Daarnaast participeert het Revalidatiefonds voor het laatste jaar in www.aanvraag.nl, naast Johanna Kinderfonds, NSGK, VSBfonds en het Kansfonds. Deze website biedt organisaties de mogelijkheid om, via één loket, financiële steun te zoeken voor projecten die voldoen aan de doelstellingen van deze fondsen. Eind 2017 is besloten om te stoppen met aanvraag.nl, omdat het aantal aanvragen in de loop der jaren sterk is teruggelopen. Aanvragers weten de fondsen achter aanvraag.nl nu goed te vinden, waarmee de noodzaak en efficiencywinst van een centraal loket sterk zijn verminderd.

Binnen het informele samenwerkingsverband Fondsen Overleg Projecten vindt bespreking plaats van relevante inhoudelijke ontwikkelingen en thema's. Ook worden er projecten besproken die bij meer dan twee fondsen zijn ingediend.

Tijdens het informele samenwerkingsverband Fondsen Overleg Arbeidstoeleiding bespreken medewerkers van verschillende fondsen relevante ontwikkelingen en projecten op het gebied van arbeidstoeleiding.

HandicapNL is lid van Goeden Doelen Nederland (GDN), de brancheorganisatie van erkende goede doelen. De centrale doelstelling van GDN is het vertrouwen van het Nederlandse publiek in goede doelen te behouden en te vergroten. Medewerkers van beide fondsen namen deel aan de cursus Doelrealisatie die door GDN werd aangeboden, om zodoende een gedegen basis te kunnen leggen voor onze eigen ambities voor effect- en impactgericht werken. Beide fondsen namen deel aan de Impact Challenge van CBF en zijn betrokken bij de voorbereidingen en tussenevaluaties van deze challenge. Fonds verstandelijk gehandicapten participeert in de Stichting Collecteplan (SCP). Hierin zijn alle fondsen die jaarlijks collecteren vertegenwoordigd.

Fondsenwerving

VriendenLoterij

De VriendenLoterij steunt maatschappelijke initiatieven die mensen met onvoldoende middelen of mogelijkheden een steuntje in de rug geven, zodat zij voluit mee kunnen doen in de samenleving en een volwaardig leven kunnen leiden zoals het Revalidatiefonds en Fonds verstandelijk gehandicapten. Ook steunt zij mensen in hun ambitie om een bijdrage aan de maatschappij te leveren. Uniek aan de VriendenLoterij is dat deelnemers zelf kunnen kiezen welk goed doel zij steunen met de helft van hun maandelijkse inleg. Dit heet geormerkt meespelen. Wie geen keuze maakt, steunt automatisch de vaste goede doelen van de VriendenLoterij.

Een deel van de inkomsten van beide fondsen van de VriendenLoterij is ongeormerkt geld. De Goede Doelen Loterij is een bewezen en succesvol middel voor fondsenwerving.

Tijdens het Goed Geld Gala van de VriendenLoterij op 19 februari 2018 is de netto-opbrengst over 2017 bekendgemaakt. In totaal heeft de VriendenLoterij 58,9 miljoen euro uitgekeerd aan goede doelen op het gebied van welzijn en gezondheid. Het Revalidatiefonds ontving een cheque van 1.070.847 euro (2016: ruim 9,4 ton). Fonds verstandelijk gehandicapten nam een cheque van 706.157 euro (2015: bijna 5,5 ton) in ontvangst.

SupportActie

Fonds verstandelijk gehandicapten neemt ook deel aan de SupportActie. Dit is een nationale loterij waarmee Nederlandse verenigingen, organisaties, goede doelen, stichtingen en instellingen fondsen kunnen werven. Door de verkoop van loten aan Supporters, genereren de deelnemende organisaties extra structurele inkomsten. We hebben in 2015 besloten de SupportActie af te bouwen en het beschikbare geld te investeren in geormerkte loten van de VriendenLoterij. In 2015 ontvingen we € 540.259 van de support actie, in 2016 bedroegen de inkomsten € 272.998 en in 2017 € 319.568.

De Nederlandse Loterij

Het Revalidatiefonds is één van de goede doelen op het gebied van sport, cultuur, maatschappelijk welzijn en volksgezondheid die deelt in de opbrengsten van De Nederlandse Loterij (voorheen Lotto, Toto en Krasloten). In 2017 is de opbrengst voor het Revalidatiefonds € 319.568.

Huismailprogramma

In 2015 is het huismailprogramma verbeterd. Met de hulp van een gespecialiseerd communicatiebureau en daarmee hebben we gekozen voor een andere, frissere communicatie naar onze donateurs en te gaan voor een periode van minimaal 3 jaar waarin zorgvuldige opbouw en verfijning in de programma's ons in staat stelt efficiënter te corresponderen met de achterban en de interesses van onze achterban beter in kaart te krijgen. Maar ook voldoende fondsenwervend te blijven in een markt die onder druk staat op het gebied van inkomsten en terugloop in vaste donateurs. Ook in 2017 hebben we de geprognostiseerde inkomsten bereikt, voor beide fondsen zelfs

een plus gerealiseerd op dat vlak. Daarnaast is het gelukt om er ondertussen ook minder aan te besteden dan vooraf begroot was. Het offline mailprogramma naar onze donateurs van Fonds verstandelijk gehandicapten en Revalidatiefonds bestond in 2017 uit totaal 8 mailingen per fonds. Vijf reguliere mailingen, waarbij onze donateursnieuwsbrief (BijzonderNieuws en DrempelsWeg) is meegestuurd en twee zogenaamde Topmailingen. Tezamen met de traditionele jaardonatiemailing bestaan deze 3 mailingen uit actiematige oproepen tot fondsenwerving. Hierin richten we ons meer op de achterban die bereidwillig is heel specifiek te willen steunen.

Knoop Gala

2017 was in alle opzichten een succesvol jaar voor het Knoop Gala. Voor de zevende keer werd het georganiseerd, waarbij wederom bijzondere artiesten aanwezig waren. Bekende Nederlanders als Birgitte Kaandorp, Racoon, Maan en Angela Groothuizen stonden dit jaar op de planken, samen met mensen met een beperking. En ook dit jaar werd het programma gepresenteerd door Paul de Leeuw. Net als andere jaren hielpen mensen met een verstandelijke beperking in het kader van talentontwikkeling in de garderobe, bij de kaartcontrole en in de catering. Ze werden daarbij begeleid door studenten van de Haagse Hogeschool. Veel mensen met een beperking, inclusief hun begeleiders, waren in de zaal aanwezig. Met ruim 1500 nieuwe donateurs voor Fonds verstandelijk gehandicapten kunnen we in de toekomst mooie projecten voor mensen met een verstandelijke beperking mogelijk maken. De baten van deze fondsenwervende activiteit vallen in het boekjaar 2018 aangezien het evenement plaatsvond eind 2017. Op sociale media deed het programma het ook goed. Het gala kreeg veel positieve aandacht op dit kanaal. #knoopgala was zelfs meerdere keren in de trendic topic top tien van Nederland. Met deze mooie resultaten kijken we erg tevreden terug op het Knoop Gala 2017.

Evenementen

Krommerijn Festival

Het was weer een mooie editie van het gezellige jazz-, blues-, en soulfestival op zondag 5 februari in Bunnik, waar naast reguliere bands ook muzikaal talent met een verstandelijke beperking optrad. Het festival wordt gedragen door een grote groep (regionale) sponsors. Resultaat: een kleine € 18.000.

Ambtenaren- en Zorgmarathon

Op 21 en 22 september vonden de 4e editie van de Ambtenarenmarathon en de 10e editie van de Zorgmarathon op Papendal plaats. Dit heeft een bedrag van iets meer dan €27.500 opgebracht wat besteed wordt aan het matchen en begeleiden van buddy koppels via Best Buddies.

De organisatie van de marathons gaat in 2018 een andere koers varen. De overeenkomst met ons is daarom ontbonden.

Inspiratietour met afsluitend veilingevent in samenwerking met hetWerkvan

De inspiratietour op 15 en 16 augustus en de afsluitende veiling op 5 november in Rotterdam voor kunstenaars met een verstandelijke beperking waren een succes en heeft een bedrag van ruim € 36.000 opgebracht. De opbrengst wordt gebruikt voor een op te zetten educatieprogramma voor kunstenaars met een verstandelijke beperking. Dit wordt o.a. in samenwerking met het Kröller Müller museum vormgegeven.

Overige fondsenwerving

Net als in voorgaande jaren is telemarketing en online crowdfunding verder uitgebouwd. Er is een nieuw crowdfundingplatform in gebruik genomen dat eenvoudiger te gebruiken is voor zowel ons fonds als de crowdfunder en we hopen daar in de nabije toekomst al vruchten van te plukken. In zomer en herfst hebben we onder de naam Gebaar van Waardering meer dan 500 gezinnen blij kunnen maken met een heerlijk verwenpakket. Dit is welkom en hard nodig, omdat gezinnen van kinderen met een beperking het heel zwaar hebben. De verwenboxen zijn gecrowdfund: dankzij donaties van meer dan 1750 personen konden wij de gezinnen even een hart onder de riem steken. Ook bekende Nederlanders als Kim-Lian van der Meij, Wouter Bos en Shirma Rouse reikten een Gebaar van Waardering uit.

Collecte (Fonds verstandelijkgehandicapten)

De collecte in 2017 heeft ruim € 893.525 opgebracht. Hiervoor hebben ongeveer 16.000 vrijwilligers zich ingezet om dit bedrag tijdens de nationale collecte van Fonds verstandelijk gehandicapten bijeen te brengen. De collecte vond eind september plaats. We werken aan een groei van het aantal vrijwilligers in de collecteweek. Dit doen we o.a. door wervingsacties op te zetten. Helaas zien de inkomsten al een aantal jaren dalen.

Met dit in het achterhoofd en een heroriëntatie op wat vandaag de dag nodig is aan nieuwe (online)instrumenten en aanpakken om weer tot een succesvolle stijgende lijn te komen, hebben we partnerfondsen gezocht om hierover na te denken. Dat heeft ertoe geleid dat we intensief zijn gaan samenwerken met Fonds gehandicaptensport. Net als Fonds verstandelijk gehandicapten collecteren zij jaarlijks aan de deur. Door samen de collecteweeken te gaan organiseren vanuit een centraal team van specialistische professionals maken we efficiënt gebruik van elkaars expertise, netwerk en inzet van vrijwilligers. De fondsen hebben eind 2017 een gezamenlijk collectebureau opgericht in een VOF met een moderne aanpak en met medewerkers van beide organisaties.

In 2017 is Collecte eigen opbrengst gecontinueerd en succesvol gebleken. De organisatie die collecteert ontvangt 50% van het opgehaalde bedrag. Voorwaarde is dat het opgehaalde bedrag ten goede komt aan mensen met een verstandelijke beperking. Daarnaast dient de organisatie minimaal 5 vrijwilligers uit de eigen achterban voor de collecte bijeen te brengen. Ook in 2018 zetten we weer sterk in op Collecte met eigen opbrengst, waarbij de samenwerking met Fonds gehandicaptensport veel kansen biedt.

Nalatenschappen

Nalatenschappen zijn een mooie bron van inkomsten. Ze zijn echter niet te voorspellen. We hebben in 2017 meer inkomsten ontvangen dan dat we begroot hadden. Met € 388.736 aan inkomsten hebben we bovendien veel meer inkomsten ontvangen dan in 2016 (€ 104.041).

We hebben in 2017 meer geïnvesteerd in de werving van nalatenschappen. Zo hebben we een mailing gestuurd naar onze huidige donateurs met de boodschap dat men ook kan nalaten aan het Revalidatiefonds en Fonds verstandelijk gehandicapten. Daarnaast heeft er een telemarketingcampagne plaatsgevonden, waarop mensen konden aangeven of ze graag onze brochure nalatenschappen ontvangen of geïnteresseerd zijn in een persoonlijk gesprek met onze relatiemanager.

Vermogensfondsen/bestemmingsfondsen

We hebben een goede relatie met verschillende vermogensfondsen, zoals Cornelia-Stichting, Kinderfonds van Dusseldorp, Vaillantfonds en Stichting SFO. In totaal ontvingen we ruim € 455.000 van deze fondsen. Stichting Zabawas is een nieuwe relatie van Fonds verstandelijk gehandicapten, die een deel van een educatieprogramma voor kunstenaars met een verstandelijke beperking mogelijk maakt.

Bestedingen

Het Revalidatiefonds kende in 2017 aan 29 projecten een financiële bijdrage toe, voor een totaalbedrag van € 1.343.843. Een selectie: er werden bijdragen gegeven aan 7 onderzoeken naar het effect van innovatieve revalidatiemethoden, daarnaast kon Disability Studies Nederland ook in 2017 rekenen op de steun het Revalidatiefonds en het Fonds verstandelijk gehandicapten. Verder bood het Revalidatiefonds een bijdrage aan 3 projecten om toegankelijkheid te verbeteren, o.a. de Week van de Toegankelijkheid 2017. 2 projecten gericht op empowerment van mensen met een fysieke beperking kregen steun van het Revalidatiefonds, naast 6 projecten die zich richten op het verstevigen van de positie van ouders van kinderen met een ernstige of meervoudige beperking.

Het Fonds verstandelijk gehandicapten kende in 2017 aan 39 projecten een financiële bijdrage toe, voor een totaalbedrag van € 894.916,20. Een selectie: er werden bijdragen gegeven aan 12 woonprojecten, 11 theaterprojecten en 3 projecten gericht op versterking/empowerment van mensen met een verstandelijke beperking en 3 maatjes-/buddyprojecten. Samen met LFB werd een roject gestart om mensen met een verstandelijke beperking in staat te stellen om mee te doen aan de Gemeenteraadsverkiezingen 2018. We steunden de Prokkel-aanpak. Het fonds is met enkele partijen gestart met onderzoek naar de precieze effecten en impact van hun activiteiten, o.a. met Wielewaal en Best Buddies.

Verder gaf het Fonds verstandelijk gehandicapten maar liefst ruim 200 keer steun aan kleine, lokale of regionale activiteiten voor mensen met een verstandelijke beperking, voor een totaalbedrag van

€ 370.654,50: leuke uitjes, gezellige bijeenkomsten, een keertje er op uit, kortom: al die dingen die het leven verrijken en sociale contacten versterken.

Communicatie

Dit jaar hebben we meer aandacht besteed aan social media, waarbij we focussen op Facebook en Twitter. Met betaalde campagnes via Facebook hebben we veel nieuwe volgers verkregen en zijn we de 10.000 volgers inmiddels gepasseerd. Ten slotte is er geïnvesteerd in de digitalisering van bedrijfsprocessen, zoals de koppeling tussen Salesforce en de website waardoor de donatieprocessen automatisch lopen of dat men via de website wijzigingen in de donateursgegevens kan doorgeven.

Het totaal aantal bezoekers op onze websites is in 2017 met 41% gestegen. Deze stijging komt door meer bezoek op onze corporate website, maar vooral door twee campagnes met een groot online component. Ook het aantal donaties en nieuwe leads is dit jaar gestegen, net zoals het aantal inschrijvingen voor de digitale nieuwsbrieven.

Verder zijn beide fondsen meerdere malen in de actualiteit geweest waar ging om wederhoor bij actualiteiten die de doelgroepen van beide fondsen betrof.

In de herfst hebben we daarnaast namens het Revalidatiefonds een petitie aangeboden namens 10.000 mensen in Nederland aan de vaste kamercommissie van VWS om toegankelijkheid beter te verankeren in de maatschappij en wetgeving.

Klachtenprocedure

HandicapNL vindt klachten waardevolle informatie om haar organisatieprocessen en diensten te verbeteren. Wij voeren dan ook een actief klachtenbeleid, waarbij klachten binnen twee weken afgehandeld worden. In sommige gevallen is er meer tijd nodig voor nader onderzoek; dit wordt dan gemeld aan degene die de klacht heeft ingediend. In 2017 heeft HandicapNL één geregistreerde klacht gehad die naar wens is afgehandeld.

Toekomst paragraaf

Aanleiding

Tot het voorjaar van 2018 profileerden de oorspronkelijke fusiepartners (de twee fondsen) zich in de samenleving onder de oorspronkelijke namen. Feitelijk waren er dus drie 'merken': de twee fondsen (FVG en RF) en de naam van de stichting: Stichting Meedoen Mogelijk Maken (SMMM). Afgelopen jaren heeft de organisatie zich afgevraagd of het voeren van meerdere merken nog wel zo effectief is. De ambitie was om te komen tot een meer integrale aanpak met een duidelijk enkelvoudig en herkenbaar profiel: één merk. Daarvoor is er in 2017 opnieuw gekeken naar de doelgroepen, de visie, de missie en de doelstellingen. Er zijn opnieuw prioriteiten gesteld voor de korte en middellange termijn. Medio 2017 was deze ambitie verkend, uitgewerkt en onderbouwd. 2017-2018 worden de overgangsjaren van het oude naar het nieuwe profiel.

De uitvoering van het meerjaren beleidsplan 2012-2017 had al geleid tot versterking van Stichting Meedoen Mogelijk Maken als geheel. Met een nieuw personeelsbeleid en een structureel nieuwe bezetting van het MT; het stevig neerzetten van de marketing- en communicatiepoot en een nieuw ICT-beleid had de toenmalige SMMM haar organisatie op orde gebracht en kritische succesfactoren versterkt.

Tegelijkertijd werd vastgesteld dat donaties nu al een aantal jaren op rij terugliepen. Dat was overigens niet alleen een ontwikkeling die SMMM betrof, maar die we breder in de goede doelen markt zagen. De veranderingen die op basis van het in 2017 nog lopende beleidsplan werden uitgevoerd maakten SMMM gezond en paraat, maar er was meer nodig.

Om bij de tijd te zijn en in te kunnen spelen op nieuwe ontwikkelingen en de concurrentie met veel nieuwkomers aan te kunnen is het meer dan voorheen noodzakelijk een samenhangend en onderscheidend profiel te hebben. Het werken met drie labels was daarin niet effectief.

Doel van deze verkenning was te komen tot een onderbouwde strategische profilering en onderliggende visie en missie met een heldere eenduidige focus en doelstelling.

We streefden naar een duidelijk merk dat relevant, herkenbaar en aansprekend is voor zowel doelgroep als samenleving. Bij de vaststelling van het 'nieuwe merk' met een geactualiseerde visie en een missie zijn alle activiteiten van de stichting onder de loep genomen en zijn nieuwe activiteiten geëntameerd. Naar aanleiding van deze nieuwe strategie hebben we één samenhangend en wervend palet van activiteiten opgezet. Naast relevantie, aansprekendheid en herkenbaarheid was ook spraakmakendheid van het merk belangrijk als gezonde basis voor de drie activiteiten van SMMM: werving, besteding en communicatie.

Stip aan de horizon

In Nederland wonen ruim 2 miljoen mensen met een verstandelijke, fysieke of meervoudige beperking. En het aantal mensen met een handicap blijft groeien. Hoe divers de beperkingen ook zijn, de problemen die deze mensen ervaren, vertonen veel overeenkomsten. Eenzaamheid, weinig eigen regie, afhankelijkheid van zorginstanties en hulpmiddelen, ingewikkelde regelgeving en sociale en fysieke ontoegankelijkheid van onze maatschappij zijn dagelijkse realiteit voor deze grote groep mensen.

Vanuit deze kennis heeft SMMM in 2017 deze strategische heroriëntatie uitgewerkt en afgerond. Hiervoor hebben we met een groot aantal stakeholders gesproken en nieuwe ideeën ontwikkeld. In een analyse die we samen met het bureau Lesi hebben uitgevoerd, hebben we de bovengenoemde thema's uitgewerkt en onderzocht hoe deze passen bij de doelstellingen van de beide fondsen.

Eind 2017 is niet alleen een definitief programma vastgesteld maar tevens een nieuwe naam en een nieuwe merkpositionering: HandicapNL. Dit nieuwe programma past beter bij alle maatschappelijke ontwikkelingen en sluit goed aan bij de behoefte aan ondersteuning bij beide doelgroepen. Het nieuwe merk en programma is op 16 april 2018 geïntroduceerd.

Binnen dit programma willen wij mensen met een handicap en hun naasten sterker maken om volwaardig mee te kunnen doen in de maatschappij. Door enerzijds het heft in eigen handen te kunnen nemen. Dat betekent dat wij mensen sterker willen maken en in hun kracht zetten, door het verwerven van kennis, inzichten en vaardigheden waarmee het zelfvertrouwen toeneemt en deelname aan de samenleving wordt bevorderd. Maar anderzijds is erg belangrijk dat de maatschappij ook eerlijke kansen biedt om mee te kunnen doen. Zowel in nabije en directe zin, je naasten, de buurt waarin je woont kan daaraan bijdragen maar ook in grotere sociaal-maatschappelijke structuren, zoals beeldvorming, bejegening en uitsluiting.

Vanuit deze overkoepelende opdracht hebben we een programma geïntroduceerd bestaande uit 4 onderdelen:

We gaan ondersteuning geven om mensen met een handicap zo zelfstandig mogelijk kunnen leven, zodat ze sterker staan in het leven

Meedoen met een beperking begint bij de mensen met een beperking zelf. Dat betekent zelf weten wat je wilt en wat en wie je nodig hebt om dat te bereiken. Eigen regie kan alleen als je zelf plannen maakt. We zullen mensen met een beperking ondersteunen om zoveel mogelijk zelf te bepalen hoe ze hun leven willen inrichten. We helpen om hen hiervoor voldoende toe te rusten (vaardigheden, kennis, motivatie, zelfvertrouwen)

We gaan de families of naasten versterken

We gaan ondersteuning organiseren om balans te houden tussen draagkracht en draaglast van ouders/gezinnen/partner van degene met de beperking. Een handicap heb je niet alleen. We richten ons op de familie / naasten / het sociale systeem dat een belangrijke, zo niet cruciale rol speelt bij het volwaardig meedoen van een persoon met een handicap.

We gaan helpen om een sociaal netwerk te bouwen

Mensen met een handicap zijn vaker eenzaam. We richten ons in dit programma onderdeel op het bouwen aan sociale contacten, om dreigende vereenzaming van mensen met een beperking tegen te gaan. We gaan bouwstenen aanbieden die mensen met een handicap helpen om betekenisvolle contacten te vinden en te onderhouden en uiteindelijk om zich minder eenzaam te voelen.

Als vierde programma onderdeel zien wij het als onze opdracht om de samenleving meer te betrekken

Onbekend maakt onbemind. De zichtbaarheid van mensen met een beperking en hun mantelzorgers in de samenleving is minimaal. Terwijl het toch om miljoenen mensen gaat. HandicapNL vindt dat het vaker over mensen met een handicap mag gaan. In de breedste zin willen wij hun zichtbaarheid vergroten. Daarmee willen we bewustwording creëren over mensen met een handicap en hun talenten en mogelijkheden. We willen de eerlijke kansen voor mensen met een handicap in de samenleving vergroten.

Van groot belang is dat wij tegelijkertijd in 2017 volop gewerkt hebben aan modellen die onderzoeken of we ook effect en impact hebben met onze aanpakken. De impact en het effect dat we zullen hebben op de genoemde levensterreinen voor onze doelgroepen zullen we door middel van de ontwikkelde effectmetingsmethoden ook meer concreet aan onze achterban kunnen uitleggen.

Belangrijk voor de partijen die wij financieren om te zien of de door hen ontwikkelde activiteiten en projecten ook effect hebben gehad maar ook belangrijk voor onze donateurs om hen te overtuigen dat het door hen geïnvesteerde geld goed besteedt is. Wij zullen in de komende jaren steeds meer terugkoppeling geven hoe de door ons gefinancierde projecten ook daadwerkelijk een bijdrage hebben geleverd aan het leven van onze doelgroepen.

Bestuur en governance

Verslag directeur/bestuurder

In de organisatiestructuur is een duidelijke scheiding tussen bestuur en toezicht. De directeur/bestuurder is eindverantwoordelijk voor de (dagelijkse) leiding en de uitvoering van haar programma's en activiteiten. Het toezicht daarop is belegd bij de Raad van Toezicht die zich laat bijstaan door een Audit Commissie.

Zo stelt de directeur/bestuurder een meerjarenbeleidsplan en een begroting op en legt deze ter goedkeuring voor aan de Raad van Toezicht. Over de voortgang en de realisatie van resultaten wordt periodiek gerapporteerd aan de Raad van Toezicht.

Raad van Toezicht

In 2017 is de samenstelling van de Raad van Toezicht niet veranderd.

De Raad van Toezicht ontvangt geen vergoeding voor haar werkzaamheden; alleen de in het kader van de Raad werkelijk gemaakte reis- en verblijfkosten worden vergoed.

Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht bestaat uit zes personen; voorzitter is de heer J.W.A. van Dijk. Zie bijlage voor een overzicht van de leden van de Raad van Toezicht en hun relevante nevenfuncties.

De Raad van Toezicht is in het verslagjaar zesmaal bij elkaar geweest. In de vergaderingen zijn de volgende onderwerpen behandeld: goedkeuring jaarrekening 2017 en budget 2018, de strategische heroriëntatie, de samenwerking met Fonds Gehandicapten Sport en uitvoerige bespreking van de voortgangsrapportage die ieder kwartaal wordt verstrekt en de financiële resultaten van HandicapNL.

De RvT heeft haar eigen functioneren, middels een evaluatie, in een aparte vergadering beoordeeld.

Bestedingencommissie

De Bestedingencommissie wordt gevormd door experts uit het veld van zorg en onderzoek voor mensen met een verstandelijke en/of fysieke beperking. De voorzitter is de heer P. Vos (voormalig secretaris voor de Raad voor de Volksgezondheid en Zorg). De commissie heeft tot taak alle landelijke aanvragen van beide fondsen boven de €15.000 te beoordelen en een advies te formuleren over de mogelijke toekenning van financiële middelen. Het advies wordt voorgelegd aan de directeur/bestuurder, die daarover vervolgens een besluit neemt. De bestedingencommissie is in 2017 viermaal bij elkaar geweest.

Auditcommissie

De Auditcommissie bestaat uit vier leden en heeft tot taak het voorbereiden van de besluitvorming van de Raad van Toezicht over de financiële gang van zaken van de organisatie. De Auditcommissie

is in 2017 tweemaal bij elkaar geweest. Voorzitter is de heer G.A.P.M. Kannekens. Zie bijlage voor een overzicht van de leden van de Auditcommissie.

Externe accountant

Vanaf het boekjaar 2015 is Schuiteman & Partners Registeraccountants B.V. de accountant van HandicapNL.

Remuneratiecommissie

De remuneratiecommissie is, onder verantwoordelijkheid van de Raad van Toezicht belast met het beloningsbeleid van de directeur/bestuurder. Voorzitter is de heer J.W.A. van Dijk. De commissie is in 2017 bijeengekomen voor het jaarlijks functioneringsgesprek van mevr. D. Schutgens.

Directie/bestuur

Sinds 1 september 2014 is Daniëlle Schutgens directeur/bestuurder van HandicapNL. Voor de bezoldiging van de directeur/bestuurder is de Adviesregeling Beloning Directeuren van Goede Doelen Nederland gevolgd.

Medezeggenschap

De medezeggenschap in de organisatie is geregeld via een personeelsvergadering. In 2017 is het personeel twee keer bij elkaar gekomen om onder meer een advies te geven over de reorganisatie van de collecteorganisatie.

Vrijwilligersbeleid

Ongeveer 16.000 vrijwilligers zetten zich jaarlijks in om de nationale collecte van Fonds verstandelijk gehandicapten mogelijk te maken. Trots zijn wij op het jaarlijks werk dat zij voor ons verrichten. Er zijn veel vrijwilligers die al vele jaren voor ons dit belangrijke collectewerk doen. Een grote wens is om nog meer Nederlanders te bereiken in de collecteweek. We zetten wervingsacties op om het vrijwilligersbestand op peil te houden en zo mogelijk uit te breiden. Het bel-me-niet register is daarbij helaas een flinke hindernis. Werving van vrijwilligers via wervingsbureaus is in korte tijd zeer kostbaar geworden. De regionale collectecoördinatoren ondersteunen de vrijwilligers en organiseren ook zelf werving van nieuwe vrijwilligers. Waar mogelijk benutten zij evenementen e.d. om vrijwilligers te werven of fondsen te werven.

Op het landelijk bureau is verder gewerkt aan de opbouw van een databestand met adresgegevens van alle vrijwilligers. In 2017 is tegelijkertijd hard gewerkt aan een nieuwe strategie voor de collecte organisatie. Hieruit is een reorganisatieplan voortgekomen. Dit plan is in samenwerking met Fonds gehandicapten sport tot stand gekomen. Eind 2017 is dit plan na consultatie met het personeel geïntroduceerd en geïmplementeerd.

Tenslotte zijn ook vrijwilligers actief op het landelijk bureau in Odijk: secretariële werkzaamheden, archiveren, verzorgen van de lunch, klein onderhoud e.d. Daarnaast verrichten de meeste medewerkers een aanzienlijk aantal uren vrijwillig ten behoeve van activiteiten van HandicapNL. Hun inzet wordt zeer op prijs gesteld.

Arbeidsvoorwaarden

De organisatie volgt de CAO Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening voor wat betreft de primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden. Voor de beloning van de directie wordt de GDN Adviesregeling Directie Goede Doelenorganisaties gevolgd.

Kansen (als onderdeel van de risico-analyse)

Bij het opstellen van het meerjarenplan 2015 t/m 2017 is heeft HandicapNL een sterkte/zwakte analyse gemaakt. Een aantal uitdagingen waren/zijn:

Omschrijving	Maatregel	Beoogd effect
Aantal donateurs up to date houden	Monitoring, nieuwsbrieven, extra acties	Mede door SalesForce en focus is de terugval gestopt
Inspelen op groei in de markt van nalatenschappen komende jaren	Betere monitoring, medewerker specifiek voor nalatenschappen.	Maatregel is recent genomen. Effecten zijn op langere termijn te verwachten
Samenwerking loterij	Relatie management en extra budget voor nieuwe geormerkte loten	De inkomsten uit de loterijen nemen toe
Collecte moderniseren en opbrengsten verhogen	Inzetten op collecte eigen opbrengst en samenwerking met Fonds Gehandicapten Sport	Voor 2018 verwachten dat de terugval stopt. In de jaren daarna wordt rekening gehouden met een stijging van de opbrengsten
Naamsbekendheid en zichtbaarheid verhogen	Versterken afdeling communicatie, verhoging communicatie budget.	Internetsite is verbeterd, we zijn meer zichtbaar op sociale media.
Merken moderniseren	Strategische heroriëntatie	Strategische heroriëntatie- implementatieplan klaar halverwege 2017

In 2017 is het managementteam twee keer bij elkaar geweest om te praten over de belangrijkste risico's. De belangrijkste uitkomsten zijn:

Omschrijving	Maatregel	Beoogd effect
Doelgroepen herkennen zich niet in het nieuwe merk	Afgestemde communicatie over de veranderingen.	We hebben een zeker verlies door het niet herkennen van doelgroepen in gecalculeerd. We denken tegelijkertijd door een nieuwe heldere propositie, merk en programma ook nieuwe doelgroepen aan te trekken.
De lancering van het nieuwe merk en reacties verlopen niet naar verwachting.	Het budget is ruim en er zijn meerdere communicatiemomenten in 2018.	Door regelmatig en helder de kernboodschap te vertellen en herhalen komt het gewenste effect op iets langere termijn. Eventueel stellen we de kernboodschap bij. In het uiterste geval moeten we terug om de tekentafel.
We weten goed wat we niet gaan doen, wat we wel gaan doen zal tijd kosten qua gehele implementatie.	De thema's voor 2018 en latere jaren zijn bekend en we kennen onze samenwerkingspartners.	We zullen het oude programma uitfaseren en het nieuwe programma infaseren. Zodat er geen terugval in de projectbestedingen komt.
Er is teveel aandacht voor de korte termijn risico's waardoor het zicht op de lange termijn wordt belemmerd.	Zorg voor goede monitoring.	Door goede monitoring hebben we tegenvallers snel in de gaten en kunnen we bijstellen voor de lange termijn.

HandicapNL heeft een lage risico bereidheid en is in haar doen en laten voorzichtig.

Bijlage namen en functies raden en commissies

Leden Raad van Toezicht verslagjaar 2017

De heer J.W.A. van Dijk	voorzitter
Mevrouw J.M.J.C. Westerbeek	vicevoorzitter
De heer A. Bruggeman	lid
De heer C.M.G. Raaijmakers	lid
Mevrouw C.M.W. Reusken	lid
De heer J.A. Zwitser	lid

Nevenfuncties Raad van Toezicht

De heer J.W.A. van Dijk (voorzitter), burgemeester Gemeente Barneveld

- Directeur Asje van Dijk Holding B.V.
- Lid Commissie Governance-code woningcorporaties
- Voorzitter Adviesraad Trambedrijf en Uithoflijn Utrecht
- Voorzitter Gelders Energie Akkoord (GEA)
- Voorzitter evaluatie commissie valorisatiebeleid

Mevrouw J.M.J.C. Westerbeek - Huitink (vicevoorzitter), eigen bedrijf MenS-en Werk

- Voorzitter Stichting Christelijk Sociaal Congres
- Voorzitter CDA-Vrouwenberaad
- Voorzitter Stichting Pensioenregister
- Voorzitter Stichting Christelijk Sociaal Congres
- Lid van de Raad van Commissarissen van Recreatie Centra Nederland
- Ambassadeur van CNV Internationaal

De heer C.M.G. Raaijmakers, voorzitter Raad van Bestuur Heliomare

- Lid directiewerkgroep 60 Vereniging Gehandicaptenzorg Nederland
- Lid Bestuur St. Administratiekantoor VIR E-care Solutions B.V.
- Lid Coördinatiecommissie Wijk aan Zee
- Lid bestuurlijk overleg Zorggroep IJmond
- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Elisabeth Breda tot 01-08-2017
- Vanaf 01-08-2017 lid Raad van Toezicht stichting Surplus

Mevrouw C.M.W. Reusken, communicatie adviseur Klachteninstituut Financiële Dienstverlening (Kifid)

De heer J.A. Zwitser

- Lid bestuur Fonds Autisme De Boerderij
- Lid Adviesraad GGZ Oost-Brabant
- Eigenaar Zwitser Consultancy
- Algemeen bestuurslid Best Buddies
- Lid Bezwarencommissie Transitie Wonen van Instelling voor Gehandicaptenzorg ORO

De heer A. Bruggeman

- Vicevoorzitter Raad van Toezicht Stenden hogeschool
- Lid Raad van Commissarissen N.V. Schade, Verz. Mij tegen WIA in de metaalsector

Rooster van aftreden

<u>Naam, functie</u>	<u>Datum aantreden</u>	<u>Einde 1e termijn</u>	<u>Einde 2e termijn</u>
J.W.A. van Dijk, voorzitter	01-06-2011	31-12-2015	31-12-2019
B.A. Bruggeman, lid	01-06-2011	31-12-2012	31-12-2016
J.M.J.C. Westerbeek, vice vz	01-06-2015	31-12-2019	
C. M.G. Raaijmakers, lid	01-06-2011	31-12-2014	31-12-2018
C.M.W. Reusken	01-06-2015	31-12-2019	
J.A. Zwitser, lid	01-06-2011	31-12-2015	31-12-2019

Leden Bestedingencommissie

de heer P. Vos (voorzitter)
de heer C.A.M. van Bennekom
mevrouw A. Wageman
mevrouw D. Wiegerink

Leden Auditcommissie

De heer G.A.P.M. Kannekens
De heer C.M.G. Raaijmakers
De heer J.A. Zwitser
De heer P. Wisgerhof

Leden remuneratiecommissie

De heer J.W.A. van Dijk
Mevrouw J.M.J.C. Westerbeek

Beschermvrouwe van het Revalidatiefonds

Sinds 2004 is Hare Koninklijke Hoogheid Prinses Margriet Beschermvrouwe van het Revalidatiefonds. Zij is Beschermvrouwe geworden vanwege haar belangstelling voor de gezondheidszorg in brede zin en de integratie van mensen met een beperking in de samenleving.

Jaarrekening 2017

HandicapNL

Inhoudsopgave	Blz.
Jaarrekening 2017	
Balans	3
Staat van baten en lasten	5
Kasstroomoverzicht	6
Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	7
Toelichting op de balans	9
Toelichting bestedingen	14
Toelichting op de staat van baten en lasten	15
Toelichting directie bezoldiging	16
Overige gegevens	17
Ondertekening jaarrekening door directie en raad van toezicht	18
Bijlage:	
Begroting 2018	19
Controleverklaring accountant	

HandicapNL**BALANS**

	31-12-2017	31-12-2016
ACTIVA		
Immateriele vaste activa	49.495	65.393
Materiële vaste activa	32.842	25.360
	82.337	90.753
Vorderingen en overlopende activa	608.600	386.902
Effecten	5.721.699	5.847.059
Liquide middelen	2.861.487	3.132.390
	9.191.786	9.366.351
Totaal	9.274.123	9.457.104

HandicapNL**BALANS**

31-12-2017

31-12-2016

PASSIVA**Reserves en fondsen****Reserves**

Stichtingskapitaal	45	45
Continuïteitsreserve	2.010.561	1.750.512
Reserve waardeverschillen beleggingen	442.979	483.255
Bestemmingsreserves	1.000.000	1.639.663
	<u>3.453.585</u>	<u>3.873.475</u>

Fondsen

Bestemmingsfondsen	<u>336.733</u>	<u>591.451</u>
--------------------	----------------	----------------

Totaal reserves en fondsen

3.790.318

4.464.926

Kortlopende schulden5.483.805

4.992.178

Totaal9.274.1239.457.104

HandicapNL

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	werkelijk 2017	begroting 2017	werkelijk 2016
BATEN:			
-Baten van particulieren	2.218.326	2.582.945	2.113.356
-Baten van bedrijven	181.121	100.000	119.384
-Baten van loterij organisaties	2.382.000	1.728.000	2.029.136
-Baten van subsidies van overheden	0	50.000	0
-Baten van verbonden organisaties zonder winststreven			
-Baten van andere organisaties zonder winststreven	740.862	421.055	555.750
Som van de geworven baten	<u>5.522.309</u>	<u>4.882.000</u>	<u>4.817.626</u>
-Baten als tegenprestatie voor leveringen	0	0	0
-Overige baten	0	0	0
Som van de baten	5.522.309	4.882.000	4.817.626
LASTEN:			
Besteed aan doelstelling			
- Projecten Revalidatiefonds	1.933.040	1.809.331	1.459.615
- Projecten Fonds verstandelijk gehandicapten	2.602.426	2.265.999	2.294.715
	<u>4.535.466</u>	<u>4.075.330</u>	<u>3.754.330</u>
Wervingskosten	1.147.308	1.045.673	870.938
Kosten beheer en administratie	611.741	477.821	480.513
Som van de lasten	<u>6.294.515</u>	<u>5.598.824</u>	<u>5.105.781</u>
Saldo voor financiële baten en lasten	-772.206	-716.824	-288.155
Saldo financiële baten en lasten	97.528	59.350	23.047
Saldo van baten en lasten	<u>-674.678</u>	<u>-657.474</u>	<u>-265.108</u>
Bestemming saldo van baten en lasten:			
Toevoeging/onttrekking aan:			
-Continuïteitsreserve			147.696
-Herwaarderingsreserve effecten	40.275		105.883
-Bestemmingsreserve	379.615	657.474	0
-Bestemmingsfonds	254.718		11.529
Saldo toevoegingen/onttrekkingen	<u>674.608</u>	<u>657.474</u>	<u>265.108</u>

HandicapNL

KASSTROOMOVERZICHT 2017

	Werkelijk 2017	Werkelijk 2016
Operationeel saldo van baten en lasten	-674.678	-265.108
Afschrijvingen materiële vaste activa	27.589	24.116
Kasstroom	-647.089	-240.992
Mutatie effecten	125.361	1.591
Mutatie vorderingen en overlopende activa	-221.698	437.520
Mutatie kortlopende schulden	491.627	426.273
Mutatie werkkapitaal	395.290	865.384
Kasstroom uit operationele activiteiten	-251.799	624.392
Investerings in (im)materiële vaste activa	-19.173	-35.005
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-19.173	-35.005
Netto kasstroom	-270.972	589.387
Liquide middelen begin boekjaar	3.132.390	2.543.003
Liquide middelen eind boekjaar	2.861.487	3.132.390
Mutatie liquide middelen	-270.903	589.387

Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Algemene toelichting

Activiteiten

De activiteiten van HandicapNL zijn gericht op het verbeteren van de kwaliteit van leven van mensen met een handicap en het voorkomen dat mensen met een beperking tussen wal en schip vallen.

Continuïteit

Door een dotatie van € 260.049 bedraagt de continuïteitsreserve van HandicapNL per 31 december 2017 € 2.010.561. De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van HandicapNL zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningpost.

Stelselwijziging

De jaarrekening is opgesteld volgens aangepaste richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. De belangrijkste verschillen tussen deze richtlijn en de voorgaande richtlijn betreffen de staat van baten en lasten. Volgens de laatste richtlijn worden de baten ingedeeld naar herkomst, worden de financiële baten en lasten gesaldeerd en bestaan de lasten uit de categorieën "bested aan doelstelling", "wervingskosten" en "kosten beheer en administratie". De kosten "eigen fondsen werving" bijv. zijn niet langer onderdeel van de jaarrekening. Op pagina 22 staat een opstelling van de baten en lasten volgens het vorig stelsel.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

Tenzij anders vermeld worden activa posten aangehouden als zijnde benodigd voor de bedrijfsvoering.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de betreffende paragrafen.

Immateriele en materiële vaste activa

Vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Effecten

Effecten worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Effecten die onderdeel zijn van de handelsportefeuille worden gewaardeerd tegen reële waarde. Waardeveranderingen worden in de staat van baten en lasten verwerkt.

De effecten worden aangehouden ter belegging.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkomsten ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht.

Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Reserves en fondsen

De reserves en fondsen zijn zodanig gepresenteerd dat daaruit blijkt welk gedeelte vrij besteedbaar is en welk gedeelte is vastgelegd. Indien aan een deel van de reserves en fondsen een beperkte bestedingsmogelijkheid is gegeven, dan gezien de doelstelling van de organisatie zou zijn toegestaan, is dit deel verantwoord als vastgelegd vermogen.

In de toelichting worden het bedrag en de beperkte doelstelling van iedere bestemmingsreserve vermeld. Ook het feit dat het bestuur deze beperking heeft aangebracht, wordt vermeld.

Bestemmingsreserve

Het bestuur heeft een deel van de reserves afgezonderd voor een speciaal doel.

Bestemmingsfonds

Door derden is aan een deel van de middelen een specifieke bestemming gegeven.

Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het saldo (resultaat) wordt bepaald als het verschil tussen het totaal der baten en het totaal der lasten. De baten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; lasten reeds zodra zij voorzienbaar zijn. Baten die worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten worden gewaardeerd tegen de reële waarde, voor zover deze bepaalbaar is. In dat geval worden zodanige baten in de staat van baten en lasten verantwoord.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, worden in de staat van baten en lasten verwerkt; indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden opgenomen in de desbetreffende bestemmingsreserve resp. bestemmingsfonds. Een onttrekking aan bestemmingsreserve resp. - fonds wordt als besteding (last) verwerkt in de staat van baten en lasten.

Sponsorbijdragen

Bijdragen van sponsors worden verantwoord in het jaar waarop de bijdrage betrekking heeft.

Giften

Giften bestaande uit diensten worden in het algemeen niet financieel verantwoord, tenzij dit op geld waardeerbare diensten van bedrijven betreft. De niet financiële bijdrage die door vrijwilligers wordt geleverd, wordt niet in de staat van baten en lasten verantwoord.

Nalatenschappen

Baten uit nalatenschappen worden verantwoord in het jaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten uit acties van derden

Baten uit acties van derden worden verantwoord in het jaar waarin de ontvangst heeft plaatsgevonden danwel de toekenning is gedaan.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Pensioenen

HandicapNL heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. De volgens de CAO afgesloten pensioenregeling betreft een toegezegd pensioenregeling op basis van voorwaardelijk geïndexeerd middelloon.

Afschrijvingen

Immateriele en materiële vaste activa wordt vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Verstrekte subsidies

Subsidieverplichtingen worden ten laste van het boekjaar gebracht waarin het besluit tot toekenning schriftelijk aan de subsidieontvanger is medegedeeld. Deze verplichtingen worden gedeeltelijk in het lopende boekjaar en gedeeltelijk in komende boekjaren afgewikkeld. Met name bij het Revalidatiefonds vindt afwikkeling van de subsidieverplichtingen, vanwege de langlopende onderzoeksprojecten, pas na enkele boekjaren plaats.

Bijzondere posten

Bijzondere kosten zijn baten of lasten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot het saldo uit gewone bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de vergelijkbaarheid apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post.

TOELICHTING OP DE BALANS

IMMATERIELE VASTE ACTIVA

Betreft een investering in software voor CRM en voor de projectenadministratie, licenties en exact.
De software is in 2016 gebruik genomen. De verbeteringen in 2017 zijn rechtstreeks in de staat van baten en lasten verwerkt.

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Cumulatieve aanschaffingswaarde	79.491	79.491
Cumulatieve afschrijvingen	29.995	14.097
Boekwaarde	<u>49.496</u>	<u>65.394</u>

De mutaties zijn in totalen:

Stand per 1 januari	65.394	54.450
Investeringen	-	25.041
Afschrijvingen	15.899-	14.097-
Stand per 31 december	<u>49.495</u>	<u>65.394</u>

We schrijven software in vijf jaar af (20% per jaar).

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Betreft inventaris en computerapparatuur waarvan afschrijving plaatsvindt op basis van 20% per jaar.

Alle inventaris en computerapparatuur wordt ten behoeve van de eigen bedrijfsvoering ingezet.

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Cumulatieve aanschaffingswaarde	138.372	119.199
Cumulatieve afschrijvingen	-105.530	-93.839
Boekwaarde	<u>32.842</u>	<u>25.360</u>

De mutaties zijn in totalen:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Stand per 1 januari	25.360	25.414
Investeringen	19.173	9.964
Afschrijvingen	-11.691	-10.018
Stand per 31 december	<u>32.842</u>	<u>25.360</u>

In 2017 is veel geïnvesteerd in hardware om de beveiliging op niveau te brengen. In het boekjaar zijn we overgestapt naar een andere ondersteuningsorganisatie.

TOELICHTING OP DE BALANS

VORDERINGEN KORTE TERMIJN EN OVERLOPENDE ACTIVA

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Legaten en nalatenschappen	245.584	189.965
Knoopgala	10.100	
Nog te ontvangen ziekengeld	15.151	17.351
Toezegging vermogensfondsen	161.800	71.000
Veiling kunst (event)	25.400	
Krommerijn 2018	10.425	
Vooruitbetaalde verzekeringspremies	29.739	
Vorderingen van loterijen		5.000
Vooruitbetaalde communicatie kosten	32.521	
Pensioenpremie	16.714	13.286
Rente Stichting Farby	26.521	13.509
Computerkosten	26.140	47.035
Diverse	8.505	29.756
	<u>608.600</u>	<u>386.902</u>

EFFECTEN

	<u>Beurswaarde 31-12-2017</u>	<u>Beurswaarde 31-12-2016</u>
Zakelijke waarden	1.311.910	1.394.234
Vastrentende waarden	4.060.233	4.254.740
Alternatieve beleggingen	349.556	198.086
	<u>5.721.699</u>	<u>5.847.060</u>

De effecten zijn gewaardeerd tegen marktwaarde. Voor ongerealiseerde koerswinsten wordt een reserve gevormd. Voor beleggingen waarbij de marktwaarde lager is dan de verkrijgingsprijs wordt ongerealiseerd koersverlies ten laste van het resultaat gebracht

LIQUIDE MIDDELEN

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Banken:		
ING Bank	359.804	1.703.290
Rabobank	398.685	1.289.974
ABN AMRO (en Triodos)	2.100.455	138.541
Staalbankiers		5
	<u>2.858.944</u>	<u>3.131.810</u>
Kas	2.543	580
	<u>2.861.487</u>	<u>3.132.390</u>

TOELICHTING OP DE BALANS

RESERVES EN FONDSEN

	31-12-2017	31-12-2016
Reserves		
Stichtingskapitaal	45	45
<u>Continuïteitsreserve:</u>		
Saldo 1 januari	1.750.512	1.898.208
Ottrekking resultaat boekjaar 2016		-147.696
Dotatie	260.049	
Saldo 31 december	<u>2.010.561</u>	<u>1.750.512</u>

Het bestuur heeft in 2013 haar beleid vastgesteld m.b.t. de gewenste hoogte van de continuïteitsreserve en deze vastgesteld in lijn met de RJ 650 en door de brancheorganisatie VFI (nu: Goede Doelen Nederland) uitgegeven Richtlijn financieel beheer goede doelen. Het beleid is er op gericht minimaal 50% en maximaal 100% van de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie als continuïteitsreserve na te streven.

Door de dotatie van € 260.049 is de continuïteitsreserve ultimo 2017 op het niveau van 61% van de kosten van de werkorganisatie. In de kosten van de werkorganisatie zitten behalve personeels-, huisvestings-, bureau- en algemene kosten ook de kosten van uitbestede werk, publicatie en communicatie en kosten acties van derden.

Herwaarderingsreserve effecten:

Saldo 1 januari	483.255	589.138
Dotatie	110.531	
Ottrekking	-150.807	-105.883
Saldo 31 december	<u>442.979</u>	<u>483.255</u>

De reserve vertegenwoordigt het verschil tussen de marktwaarde van de effecten op balansdatum t.o.v. de oorspronkelijke verkrijgingsprijs. In geval de marktwaarde lager is dan de verkrijgingsprijs wordt dit ten laste van het resultaat van het boekjaar gebracht

Bestemmingsreserves

Provinciale projecten:

Saldo 1 januari	228.942	228.942
Ottrekking	228.942-	
Saldo 31 december	<u>-</u>	<u>228.942</u>

Landelijke projecten:

Saldo 1 januari	930.721	930.721
Ottrekking	930.721-	
Saldo 31 december	<u>-</u>	<u>930.721</u>

Projecten Revalidatiefonds:

Saldo 1 januari	480.000	480.000
Ottrekking	480.000-	
Saldo 31 december	<u>-</u>	<u>480.000</u>

Totaal bestemmingsreserves

<u>-</u>	<u>1.639.663</u>
----------	------------------

Bij het opstellen van de jaarrekening heeft het bestuur besloten om de bestemmingsreserves als volgt te heralloceren:

a) De bestaande bestemmingsreserves worden opgeheven	1.639.663-
b) Er wordt een nieuwe bestemmingsreserve gevormd voor de introductie van HandicapNL	1.000.000
c) Een gedeelte van de opgeheven reserve wordt gebruikt om het tekort van 2017 te dekken	379.614
d) Het restant wordt toegevoegd aan de continuïteitsreserve	260.049

Na al deze mutaties blijft er een bestemmingsreserve over van 1.000.000 voor de introductie van het nieuwe merk.

Bestemmingsreserve

Dotatie voor introductie HandicapNL	1.000.000	
Totaal bestemmingsreserve	<u>1.000.000</u>	

Bestemmingsfondsen

Saldo 1 januari	591.451	602.980
Ottrekking Fonds Revalidatie na hersenletsel	254.718-	
Ottrekking Together4Adventure		31.529-
Dotatie Dwarslaesiefonds		20.000
Saldo 31 december	<u>336.733</u>	<u>591.451</u>

Totaal reserves en fondsen

<u>2.790.318</u>	<u>4.464.926</u>
------------------	------------------

TOELICHTING OP DE BALANS

RESERVES EN FONDSSEN (cont.)

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
Bestemmingsfondsen		
<u>Revalidatie na herseninfarct</u>	<u>172.797</u>	<u>427.515</u>
Dit fonds is bestemd voor patiënten die revalidatie behoeven t.g.v. een herseninfarct (beroerte). In 2017 is er een bedrag toegekend aan het project cognitieve klachten na beroerte objectiveren: de meerwaarde van virtual reality. Een online schrijfprogramma voor mensen met afasie en een PICS-studie (post intensive care syndrome).		
<u>K.N.A.C.(jeugdige verkeersslachtoffers)</u>	<u>143.936</u>	<u>143.936</u>
Dit fonds is bestemd voor projecten ter bevordering van de revalidatie van jeugdige slachtoffers die t.g.v. een verkeersongeval schedel- of hersenletsel hebben opgelopen. De afdeling bestedingen streeft er naar om het resterende bedrag van het fonds de komende drie jaar af te bouwen.		
<u>Dwarslaesiefonds</u>	<u>20.000</u>	<u>20.000</u>
Betreft een overdracht van activiteiten van het Dwarslaesiefonds aan het Revalidatiefonds. Het afgelopen jaar heeft de afdeling bestedingen een aantal projectvoorstellen gedaan. Deze voorstellen zijn niet door het fonds geaccepteerd. Mede om die reden is het bedrag in 2018 teruggestort.		
Totaal fondsen	<u><u>336.733</u></u>	<u><u>591.451</u></u>

KORTLOPENDE SCHULDEN

In 2017 zijn in totaal 307 project subsidies toekend voor een totaal bedrag van € 2.821.905
- waarvan door het Revalidatiefonds 29 projecten voor een totaal bedrag van € 1.343.843
- en het Fonds verstandelijk gehandicapten 278 projecten voor een totaal bedrag van € 1.478.062

	<u>31-12-2017</u>		<u>31-12-2016</u>	
<u>Revalidatie Fonds</u>				
Openstaande posten ultimo boekjaar:				
Projecten kleiner dan 5.000	487	1	15.287	8
Projecten tussen 5.000 en 25.000	230.139	25	448.177	40
25.000 en hoger	3.500.817	48	2.823.604	40
	<u>3.731.443</u>	<u>74</u>	<u>3.287.068</u>	<u>88</u>
<u>Fonds Verstandelijk Gehandicapten</u>				
Openstaande posten provinciale projecten einde boekjaar (aantal 45)	<u>58.838</u>		<u>89.567</u>	
Openstaande posten landelijke projecten einde boekjaar (aantal 71)	<u>1.120.405</u>		<u>1.061.514</u>	
<u>Totaal Projectcrediteuren (transporteren)</u>	<u><u>4.910.686</u></u>		<u><u>4.438.149</u></u>	

TOELICHTING OP DE BALANS

Totaal Projectcrediteuren (transport)	<u>4.910.686</u>	<u>4.438.149</u>
---------------------------------------	------------------	------------------

Verdeling projectcrediteuren naar jaar van ontstaan

Jaar	<u>totaal</u>
2011	153.474
2012	5.200
2013	119.617
2014	833.127
2015	413.232
2016	1.009.049
2017	2.376.987
	<u>4.910.686</u>

Overige crediteuren	<u>88.585</u>	<u>74.398</u>
---------------------	---------------	---------------

Nog te betalen en vooruitontvangen

Loonheffing, sociale lasten en pensioenpremies	95.617	94.318
Vakantiedagen en overuren	62.833	70.060
Reorganisatie en strategie	88.859	-
Externe dienstverleners	24.030	46.299
Knoopgala	18.585	61.750
Events (Krommerijn festival e.d.)	32.332	
Aan de slag in de speeltuin	47.400	94.625
Bijdrage aan Stichting Farby	72.265	66.608
Lotterijen (straatwerving VriendenLotterij)	33.000	
Diversen	9.612	45.971
Totaal	<u>484.533</u>	<u>479.631</u>

Totaal kortlopende schulden	<u>5.483.804</u>	<u>4.992.178</u>
------------------------------------	-------------------------	-------------------------

Niet uit de balans blijvende rechten en verplichtingen

In 2015 heeft Fonds verstandelijk gehandicapten (FVG) een legaat aanvaard van € 642.000 onder de verplichting deze gelden direct ter beschikking te stellen van de Stichting Farby, die op haar beurt wordt verplicht dit bedrag aan te wenden voor de totstandkoming van een zorgboerderij. Ook dient FVG er op toe te zien dat de gelden binnen de Stichting Farby conform deze doelstelling worden aangewend. Ter ondersteuning van haar toezichhoudende rol heeft FVG de gelden voorlopig verstrekt in de vorm van een hypothecaire lening. Het is de bedoeling dat deze hypothecaire lening wordt kwijtgescholden zodra de opbouw van de zorgboerderij is gerealiseerd. Tot dat moment behoudt FVG - indien Stichting Farby in gebreke zou blijven te voldoen aan de haar opgelegde verplichting - het recht de lening terug te vorderen respectievelijk gebruik te maken van het hypothecaire recht van executie. In dat geval zal uit de alsdan naar FVG toekomende gelden een bestemmingsreserve worden gevormd, teneinde op een andere wijze recht te doen aan de wens van de legataris. Voor haar bemoeienis ontvangt FVG jaarlijks een rente van 1,5 % van het leningsbedrag.

De Stichting Farby heeft medio 2018 ANBI-status aangevraagd. Als dit verzoek wordt ingewilligd door de belastingdienst dan hebben we het voornemen om het hypothecaire recht over te dragen aan Farby.

Met ingang van 1 januari 2015 heeft de stichting een huurcontract afgesloten met de Gemeente Bunnik. Dit contract is jaarlijks opzegbaar. De huurprijs voor 2018 bedraagt € 36.035, exclusief service kosten (€ 12.405).

Op 25 januari 2017 heeft de stichting een leasecontract afgesloten voor een copier. De verplichting bedraagt € 7.236 per jaar. De leaseverplichting van de resterende looptijd bedraagt € 36.180.

Model toelichting bestedingen

	Revalidatie fonds	Fonds verstandelijk gehandicapten	Wervingskosten	Kosten beheer en administratie	Totaal werkelijk 2017	Begroot 2017	Totaal werkelijk 2016
Verstreckte (project) subsidies en (project) bijdragen	1.524.775	1.473.341			2.998.116	2.547.750	2.466.327
Afdrachten aan verbonden organisaties							
Aankoop en verwervingen			593.990		593.990	400.000	245.005
Uitbesteed werk			84.599		84.599	100.625	219.470
Communicatie kosten	164.180	211.836	203.880		579.896	788.599	585.406
Personeelskosten	173.709	702.784	178.397	399.099	1.453.989	1.463.000	1.323.917
Huisvestingskosten	3.899	12.131	11.122	24.883	52.035	71.000	73.074
Kantoor en algemene kosten	66.477	202.334	72.712	162.666	504.189	256.320	233.884
Afschrijving			2.608	25.093	27.701	15.680	24.116
Totaal	1.933.040	2.602.426	1.147.308	611.741	6.294.515	5.642.974	5.171.199

toerekenings grondslagen:

Verstreckte subsidies en bijdragen

Deze worden bij toekenning gesplitst per fonds geboekt.

Uitbesteed werk

Dit wordt bij ontvangst faktuur per fonds geboekt waar uitbesteding betrekking op heeft.

Communicatie kosten

De algemene publicatie kosten t.b.v beide fondsen worden in de verhouding 25% -75% over beide fondsen verdeeld; de specifieke publicatie kosten per fonds worden t.l.v. dat fonds geboekt, de kosten van nieuwsbrieven, donateursmailingen e.d. worden voor 35% als kosten van eigen fondsenwerving geboekt.

De andere 65% zijn voorlichtingskosten.

Personeelskosten

Personeelskosten worden o.b.v. het urenregistratiesysteem en de tarieven per medewerker gealloceerd aan de beide fondsen, het Revalidatiefonds draagt 25% van de personeelskosten, het Fonds verstandelijk gehandicapten 75%.

Niet personele kosten

De niet personele kosten worden op dezelfde manier verdeeld over beide fondsen.

Toelichting op staat van baten en lasten

BATEN:

	werkelijk 2017	begroting 2017	werkelijk 2016
Baten van particulieren			
Collecte	654.630	818.945	714.333
Nalatenschappen	388.736	321.554	104.041
Contributies			
Donaties en giften	1.174.960	1.442.446	1.294.982
Overige baten van particulieren			
Totaal baten particulieren	2.218.326	2.582.945	2.113.356

	werkelijk 2017	begroting 2017	werkelijk 2016
Baten van loterij organisaties			
VriendenLoterij	1.691.731	1.228.000	1.384.652
Stichting Loterijacties Volksgezondheid:	370.701	250.000	371.486
Support Actie	319.568	250.000	272.998
Totaal baten van loterij organisaties	2.382.000	1.728.000	2.029.136

	werkelijk 2017	begroting 2017	werkelijk 2016
Financiële baten en lasten			
rente baten	125.679	78.500	39.075
rente lasten			
dividend	26.754	25.000	31.805
gerealiseerde en ongerealiseerde koersresultaten	-10.878		17.585
kosten van beleggingen	44.027	44.150	65.418
netto beleggingsresultaat	97.528	59.350	23.047

Afdrachten aan verbonden organisaties

In het saldo afdrachten aan verbonden organisaties is een bedrag van - € 236,340 opgenomen voor vrijgevallen toekenningen die niet tot uitkering zijn gekomen.

	werkelijk 2017	begroting 2017	werkelijk 2016
Personeelskosten			
Bruto salarissen	1.093.649	1.022.000	870.618
Pensioenlasten (Pensioenfonds Zorg en Welzijn)	98.606	99.000	79.021
Sociale lasten	207.193	202.000	174.898
Overige personeelskosten	54.541	140.000	199.380
Totaal	1.453.989	1.463.000	1.323.917

	2017 FTE	2016 FTE
personeelsbezetting		
gemiddeld gedurende het verslagjaar	21,0	17,9
per einde van het verslagjaar	20,5	18,4

	werkelijk 2017	begroting 2017	werkelijk 2016
Wervingskosten	1.147.308	1.045.673	870.938
Som van de geworven baten	5.522.309	4.882.000	4.817.626
percentage wervingskosten t.o.v. de baten	20,8	21,4	18,1

TOELICHTING DIRECTIEBEZOLDIGING

Naam	D.M.J.T.B. Schutgens
Functie	Directeur/bestuurder
Dienstverband	onbepaalde tijd
uren/week	36
part-time %	100
periode	januari t/m december 2017

Bezoldiging (EUR)

Jaarinkomen

	bruto salaris	87.600	
	vakantiegeld	7.008	
	eindejaarsuitkering	7.852	
Totaal		<u> </u>	102.460
SV lasten (WG deel)		9.480	
Belaste vergoedingen		5.400	
Pensioenlasten (Wg deel)		<u>11.378</u>	
			<u>26.258</u>
Totaal bezoldiging 2017			<u>128.718</u>
Totaal bezoldiging 2016			<u>127.951</u>

De leden van de Raad van Toezicht hebben geen bezoldiging ontvangen

Overige gegevens

Vaststelling en goedkeuring jaarrekening

De directie van Stichting Meedoen Mogelijk Maken heeft de jaarrekening 2017 vastgesteld in de vergadering van 25 mei 2018

De Raad van Toezicht van HandicapNL heeft de jaarrekening 2017 goedgekeurd in de vergadering van 8 juni 2018

Resultaatbestemming

Het resultaat wordt ten gunste gebracht van de reserves zoals aangegeven bij de staat van baten en lasten

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum die gemeld dienen te worden.

Controleverklaring

De controleverklaring van de accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Ondertekening jaarrekening door directie en Raad van Toezicht

mevrouw D.M.J.T.B. Schutgens
directeur/bestuurder

dr. J.W.A. van Dijk
Voorzitter Raad van Toezicht
Lid remuneratiecommissie

mevrouw J. Westerbeek
Vice Voorzitter Raad van Toezicht

B.A. Bruggeman
Lid Raad van Toezicht

drs. C.M.G. Raaijmakers
Lid Raad van Toezicht
Lid Auditcommissie

J.A. Zwitter
Lid Raad van Toezicht
Lid Auditcommissie

mevrouw C.M.W. Reusken
Lid Raad van Toezicht

Begroting 2018

Staat van baten en lasten	werkelijk 2017	begroting 2018
BATEN:		
-Baten van particulieren	2.218.326	1.553.000
-Baten van bedrijven	181.121	273.000
-Baten van loterij organisaties	2.381.999	2.100.000
-Baten van verbonden (internationale) organisaties	0	900.000
-Baten van andere organisaties zonder winststreven	740.862	544.000
Som van de geworven baten	5.522.308	5.370.000
-Baten als tegenprestatie voor leveringen	0	0
-Overige baten	0	0
Som van de baten	5.522.308	5.370.000
LASTEN:		
Besteed aan doelstelling		
Projecten Fonds Verstandelijk Gehandicapten	2.602.426	
Projecten Revalidatie Fonds	1.932.970	
HandicapNL		4.492.000
	4.535.396	4.492.000
Wervingskosten	1.147.308	1.473.000
Kosten beheer en administratie	611.740	493.000
Som van de lasten	1.759.048	1.966.000
Saldo voor financiële baten en lasten	-772.136	-1.088.000
Saldo financiële baten en lasten	97.528	85.000
Saldo van baten en lasten	-674.608	-1.003.000

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting HandicapNederland

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting HandicapNederland te Bunnik gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting HandicapNederland per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting HandicapNederland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Barneveld, 1 juni 2018
Schuiteman & Partners Registeraccountants B.V.

Was getekend
G. de Fluiter RA